

Slægts – Tidende

for
Trekantområdet

Udgivet af Trekantområdets Slægtshistoriske Forening

Nr.: 9

April

Sæson 2006/07

Bestyrelse

- Formand:** Jesper Ratjen, Majvænget 66, 6000 Kolding
☎ 7551 8063, e-mail: j.ratjen@stofanet.dk
- Næstformand & Webmaster** Kjeld Buhl, Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia
☎ 7592 9256, e-mail: kjeld.buhl@profibermail.dk
- Kasserer:** Tommy Hansen, Islandsvej 14, 5500 Middelfart
☎ 6441 4977. Mobil 2255 4824
- Sekretær:** Leif Horsmark, Tunøvænget 13, 5500 Middelfart
☎ 6441 4456, e-mail: Leif.Horsmark@stofanet.dk
- Bibliotekar:** Ruth Buhl, Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia
☎ 7592 9256, e-mail: ruth.buhl@profibermail.dk
- Bladmand & Layout ass.** Karsten Thomsen, Egeskovvej 33, 7000 Fredericia
☎ 7593 4590, e-mail: e-k.thomsen@get2net.dk
- Suppleant (Moccamester)** Lilian Brahe, Lillenæs 79, 7000 Fredericia
☎ 7594 5025, e-mail: brahe@tdadsl.dk
- Suppleant (ass. Moccamester)** Laila Køngerskov, Castorvænget 6, 7000 Fredericia
☎ 7592 8338, e-mail: laito@mail.tele.dk

Møder afholdes den 2. mandag i månederne september-april og ofte i samarbejde med Fredericia Folkeuniversitet (FU). De begynder kl. 19.15 og afholdes på LOKALHISTORISK ARKIV, Frederik IIIs Vej 6, Fredericia. Mødelokalet er åbent fra kl. 18.30, således at der er lejlighed til slægtssnak og til at benytte foreningens bibliotek. Møderne indledes med ”medlemmernes 10 minutter”, hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips o.s.v. . Udlån fra foreningens bibliotek sker i forbindelse med møderne. I forbindelse med møderne vil der altid være hjælp at hente til tyding af gotisk skrift eller ideer til at komme videre. Kaffe/te ”ad libitum” 5 kr..

Medlemskab (incl. abonnement på ”Slægts - Tidende” og Slægten”)
pr. år 190,- kr. – par 260,- kr. GÆSTER ER VELKOMNE. Gæstebilletter à 35 kr.
pr. foredrag.

Sensommerudflugt. Sæt kryds i kalenderen den 1. september 2007

<http://www.trekanten.webbyen.dk>

Referat af generalforsamlingen den 12. marts 2007.

1. Valg af ordstyrer. Inger Madsen blev valgt som ordstyrer. Med foreningens vedtægter i hånden, kunne Inger Madsen konstatere, at mødet var indkaldt efter foreningens bestemmelser.

2. Formandens beretning.

Formandens beretning er gengivet på siderne 16 - 18.

3. Gennemgang af regnskab 2006 og budget 2007.

Kasserer Tommy Hansen gennemgik et meget flot regnskab som også i år viste et pænt overskud. Tommy Hansen takkede medlemmerne for deres indsats med at fordele vores blade så en del porto blev sparet. På baggrund af det fine regnskab, ser næste sæson ret lys ud. Regnskabet blev omdelt.

4. Fastsættelse af kontingent.

Bestyrelsen havde foreslået uændret kontingent, 190 kr. for enlige - 260 kr. for par. Gæstebillet, 35 kr. Bestyrelsens forslag blev vedtaget.

5. Valg til bestyrelsen.

På valg var Leif Horsmark, Jesper Ratjen og Karsten Thomsen. De blev alle enstemmigt genvalgt.

6. Valg af suppleanter.

På valg var Lilian Brahe og Laila Køngerskov som ligeledes blev genvalgt.

7. Valg af revisor.

John W. Rasmussen genvalgt.

8. Valg af revisorsuppleant.

Gudmund Bornemann Madsen genvalgt

9. Indkomne forslag.

Ingen.

10. Eventuelt.

Der fremkom flere ønsker til den nye sæsons program. Der blev uddelt spørgeskemaer om medlemmernes interesse i "Slægts - Tidende" og "Slægten". Der var stor interesse for at modtage begge blade.

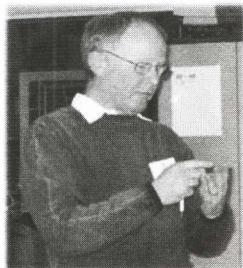
Inger Madsen afsluttede generalforsamlingen med at takke de tilstedeværende 37 medlemmer for god ro og orden.

I forbindelse med aftenens film "Det jyske Klondyke" havde Tommy Hansen "medlemmernes 10 min." Her fortalte han om et brev, hans far havde skrevet hjem, medens han arbejdede i Søby Brunkulslejer i 1947, et brev der åbnede øjnene for de mange genvordigheder, der var i Søby.

Tommy Hansen havde fundet nogle passager fra filmen om Bakkegården, der var optaget i Søby, og som ligeledes gav et godt indblik i livet omkring brunkullene.

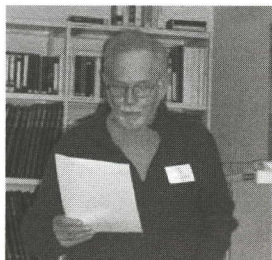

Inger Madsen

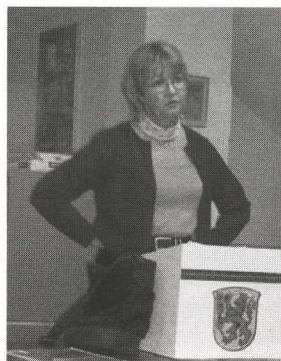
Seneste medlemsmøder

Medlemsmøde mandag den 12. februar 2007.

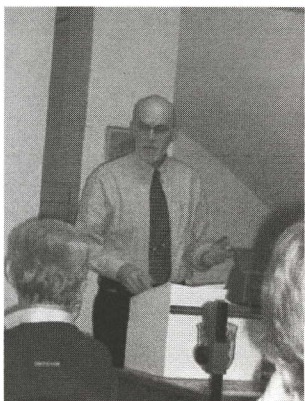

Leif Horsmark havde ”medlemmernes 10 minutter” og læste en bøn til Gud, som var fundet i 1616 på bagsiden af indgangsdøren til en engelsk kirke.

Derefter fortalte den konst. leder af Dansk Folkemindeforskning, Else Marie Kofod, København, om traditionsændringer gennem 200 år, særligt i bondesamfundet. Som tiden ændrer sig og dermed også traditionerne, fik vi et godt indblik i mange af de ændringer. Det var spændende at høre om, især de ændringer der er kommet med industrisamfundet og den bedre økonomi, der er i dag. Disse forbedringer har utvivlsomt været med til at øge de markante ændringer. Foredraget var også med til, at ændre noget af vores opfattelse af vore forfædres liv og levned.

Medlemsmøde mandag den 8. januar 2007.

Vagtmester Leo Vinther Pedersen, Landsarkivet i Åbenrå, fortalte om "Slægtshistoriske undersøgelser i Sønderjylland". Landsarkivet er det yngste i Danmark. Indsamlingen af arkivalier startede på privat initiativ i 1924 lige efter genforeningen. I 1932 kom det egentlige landsarkiv op at stå og ved kommunesammenlægningen, kom de op på 997 hyldestempler, og siden er det forøget meget. Det var lige en aften for dem der har aner i det sønderjyske. Leo Vinther Pedersen gjorde det helt klart, at der er stor forskel på at forske i det sønderjyske og det øvrige Danmark. Det har selvfølgelig noget at gøre med landsdelens placering og dens

historie, hertugdømmerne, enklaverne og det nordlige og sydlige Slesvig. Der er noget at tage fat på, men man skal være god til det tyske sprog, idet mange arkivalier er skrevet på tysk. En meget interessant aften.

Medlemsmøde mandag den 11. december 2006.

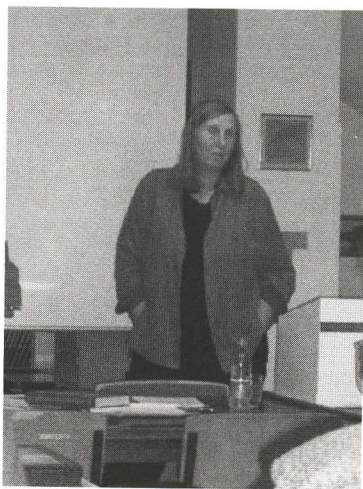

Jesper Ratjen indledte med medlemmernes 10 min. Ved et besøg på Landsarkivet i Odense, var han stødt på en kirkebog fra 1950'erne. Han havde taget et par kopier af nogle sider, ikke til eget brug, men for at vise vores medlemmer hvilket uhyggeligt dilemma man kan komme i, ved at kikke en kirkebog fra 1954 igennem. Mange af de i bogen nævnte personer er

stadig i vores samfund og i de forkerte hænder kan de mange oplysninger måske bruges på en uheldig måde.

Mag. art. Helen Cliff, Herfølge, fortalte derefter om "Jordemødre". Det var et udmærket foredrag, hvor hun kunne berette om jordemoderens arbejde og vilkår fra midt i 1600-tallet og frem til nutiden. Det var en broget historie, hvor vi fik indblik i behandlingsmetoder med planter, åreladninger, oplivning af skindøde, hovedknuser og fosterfordrivelse, der indbragte en dødsstraf om det blev opdaget.

For at dulme smerterne ved en fødsel, brugtes både rødvin og spiritus og det var ikke ualmindeligt, at en nybagt mor døde af druk? Dengang gav man brændevin i gave til konen, der havde født. Jo, det var andre tider? Det er et svært område med hensyn til arkivalier. Alt er ikke afleveret, og meget er gået til ved brande, og noget ligger i lægevæsenet og andet i godsarkiver, så man må prøve sig frem!

Hvad står der.

Ord og vendinger du møder i kirkebøger og folketællinger.

Vi kender alle problemet med at læse den gotiske skrift, som vi finder i de gamle kirkebøger. Herudover forkortede mange præster ordene specielt datoer på latin, som gør det endnu mere vanskeligt at læse og forstå. Ja der var præster, der lavede deres egne bogstaver eller symboler for kirkelige begivenheder.

I mange tilfælde er man nødsaget til at læse flere sider for at forstå, hvad det er præsten skriver og mener.

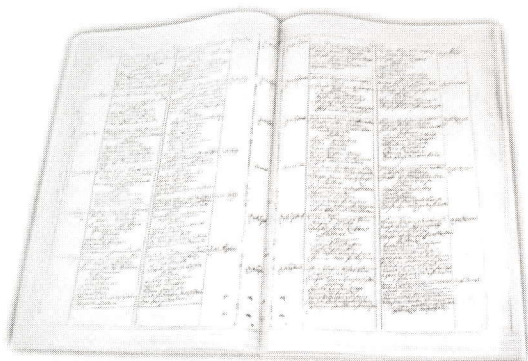
Nogle er vanskelige fordi selve ordet er gammeldags og uvant. Andre er besværlige fordi den gotiske håndskrift kan være lidt svær at vænne sig til i starten.

Efterfølgende har vi samlet nogle af de ord, som du oftest vil støde på i kirkebøger og folketællinger.

Vi har ordnet dem efter emner. Kirkebøger og folketællinger er nogle af de kilder, der hjælper læseren mest.

Man ved på forhånd lidt om, hvilke typer af ord, som man kan forvente at støde på i de forskellige rubrikker og felter.

Kirkebøger før 1814 er naturligvis lidt vanskeligere, fordi de ikke er ført på skemaer. Men mange af de ord man møder før 1814 er af samme type som dem man finder senere hen, i den "skemalagte tid" .

Ord og vendinger i kirkebogen

Sådan kan ordet se ud:

Det betyder ordet:

<i>Afdøde</i>	Afdøde
<i>Afgangne</i>	Afgangne = akløde
<i>Baaren af Gudmoder</i>	Baaren af = båret af... ved dåb i forbindelse med gudmoderens navn.
<i>Begraved</i>	Begraved = Begravet. Kan også staves "begravet"
<i>Blef jordet</i>	Blef jordet = blev jordet, dvs. blev begravet.
<i>Blev kast jord paa</i>	Blev kast jord paa = blev kastet jord på, dvs. blev begravet.
<i>boende i</i>	boende i
<i>Cautionister</i>	Cautionister = forlovere ved et bryllup
<i>Christelig Trolovelse</i>	Christelig Trolovelse = Trolovelse, lovbundet indtil 1799.
<i>død af</i>	død af
<i>efterlevende</i>	efterlevende
<i>Fadderne</i>	fadderne:
<i>Fremb. af</i>	Fremb. af = frembåret af... ved dåb i forbindelse med gudmoderens navn.
<i>foreviste Attester</i>	foreviste Attester

Sådan kan ordet se ud:

Det betyder ordet:

<i>forhen</i>	forhen = "tidligere". Ses tit i forbindelse med dødsfald. ex. "forhen Gaardmand her i Sognet".
<i>forhenværende</i>	Forhenværende
<i>for ham lofver</i>	for ham lofver = for ham lover. Dvs. forlover for brudgommen ved et bryllup.
<i>forloverne</i>	Forlovere
<i>forloftnings Mændene</i>	Forloftnings Mændene = forlovere
<i>forbaared til Daaben</i>	Frembaared til Daaben..... I forbindelse med gudmoderen ved dåb. "Frembåret til dåben af...."
<i>hos hænde gik</i>	hos hænde gik . Ses ved barnedåb (om huemor) eller ved introduktion om den /dem der følger kirkegangskonon.
<i>hos sine Forældre</i>	hos sine Forældre. Om et yngre menneskes opholdssted. Ex. brud/brudgom eller faddere ved dåb.
<i>hos sin Fader</i>	hos sin Fader
<i>Hjemmedøbt</i>	Hjemmedøbt = hjemmedøbt. Følges ofte af oplysning om dato for dåbens publication eller confirmation i kirken.
<i>Jordspaaakastelse</i>	Jordspaaakastelse = Jordpåkastelse
<i>Kirkedøbt</i>	Kirkedøbt. (altså ikke hjemmedøbt)
<i>Liden</i>	liden. Ses tit om akløde småbørn. Ex. "Hans Nielsens liden datter"
<i>Ligprædiken</i>	Ligprædiken = ligprædiken. En særlig - personlig - tale over akløde, ud over rituallet.
<i>offentlig absolverede</i>	offentlig absolverede = person/personer, der har været til offentlig skriftemål. Ex. ugifte mødre.
<i>Publici absolverede</i>	Publici absolverede = person/personer, der har været til offentlig skriftemål. Ex. ugifte mødre.

Sådan kan ordet se ud:

Det betyder ordet:

qvinde

qvinde = kone; hustru.

Fx om en gudmor: "Hans Nielsens qvinde bar Barnet".

Troloved

troloved = trolovet

udlagde til sin Barne Fader

udlagde til sin Barne Fader. dvs. angav den der var far til et barn født udenfor ægteskab.

unge

unge. Kan ses i alle kirkebogens rubrikker. Bruges til at skille en yngre fra en ældre person med samme navn.

Uægte

Uægte = U-ægteskabelig, født udenfor ægteskab.

Ægte Viende

Ægte Viende

ærlige og dydige Pige

ærlige og dydige Pige.

Ved trolovelse om en hidtil ugift pige.

ærlig og velagte Unge Karl

ærlig og velagte Unge Karl.

Ved trolovelse om brudgom, der er ungarl.

ærlige og Gudfrygtige DanQvinde

ærlige og Gudfrygtige DanQvinde.

Ved trolovelse om brud, der er enke.

BrudQvinde

ærlige og mandhafte

ærlige og mandhafte

Ved trolovelse om brudgom, der er enkemand.

ærlige og velagte Dannemand

ærlige og velagte Dannemand.

Ved trolovelse om brudgom, der er enkemand.

Dannemand

Forkortelser fra kirkebogen

Sådan *kan* det se ud:

Det betyder det:

b. B.

b. B = bar barnet. Ses i forbindelse med gudmoderens navn.

E. D. K.

E.D.K. = En Datter Kaldet.... Ses ved dåb, fulgt af barnets navn.

E. S. K.

E.S.K. = En Søn Kaldet... Ses ved dåb, fulgt af barnets navn.

Fad.

Fad. = Faddere. Kan også blot forkortes med F. eller som Fadd.

Gmd.

Gmd. = Gårdmand

h. C. H.

h.C.H. = holdt Christen Huen. Om den der er hustru ved dåben. Kan også forkortes H.H. for "Holdt Huen"

Hmd.

Hmd. = Husmand

Hst.

Hst. = Hustru

ibid

ibid = ibidem, dvs. "sammesteds". Bruges tit, når fx flere faddere kommer fra den samme landsby.

Inds.

Inds. = Indsider

Introdu.

Introdu. = Introduceret. Ceremoni ved gift moders første kirkegang efter barslen. Ses også som "Int." el. "Introd."

Madme

Madme = Madame

navnl.

navnl. = Navnlæg, dvs. "ved navn" eller "kaldet".

Port.

Port. = portavit, dvs. bar. Om den der er gudmoder ved en dåb.

Sådan kan det se ud:

Det betyder det:

Susc.

Susc. = Susceprix, gudmoder

Test.

Test. = Testes, dvs. Vidner, fx. ved en dåb. Dåbsvidner er det samme som faddere.

Vacc.

Vacc. = vaccineret

Ætat.

Ætat = ætatis suæ, dvs. i sin alders.... Om dødes alder ved begravelse

Familiemæssig stilling

Sådan kan ordet se ud:

Det betyder ordet:

Deres Børn

Deres Børn = Dvs. børn af et netop nævnt ægtepar.
Ses tit i folketællingerne.

Deres Datterdatter

Deres Datterdatter = Deres datterdatter. Ord som dattersøn, sønnesøn og sønnedatter forekommer også.

Fader

Fader

Hans Kone

Hans Kone = En netop nævnt mands hustru. Ses ofte i folketællingerne.

Hans Søsterdatter

Hans Søsterdatter. Ord som Søstersøn, Broderdatter og Brodersøn forekommer også. Ses tit i folketællingerne.

Hosbonde

Hosbonde = Husband, mandligt familieoverhoved.

Hosbondens Broder-Søn

Hosbondens Broder-Søn. Husbandens brodersøn. Søstersøn, Broderdatter og Brodersøn forekommer også.

Konens Moder

Konens Moder

Konens Søster

Konens Søster

Konens søsterdatter

Konens søsterdatter

Konens Broderdatter

Konens Broderdatter

Konens Broder

Konens Broder

Konens Forældre

Konens Forældre

Konens Moster

Konens Moster

Sådan kan ordet se ud:

Det betyder ordet:

Madmoder

Madmoder = Madmoder, kvindeligt familieoverhoved.

Madmoders Fader

Madmoders Fader

Mand

Mand = Manden på gården, husbonden.

Mandens Forældre

Mandens Forældre

Mandens Moder

Mandens Moder

Mandens Søster

Mandens Søster

Moder

Moder

Pleiedatter

Pleiedatter = Plejedatter. Plejesøn kan selvfølgelig også optræde.

Pleiefader

Pleiefader = Plejefar. Plejemoder kan også findes.

Pleieforældre

Pleieforældre = Plejeforældre

Steddatter

Steddatter

Stedfader

Stedfader. Stedmoder og stedsøster, stedbroder eller stedsøskende kan også ses.

Stedsøn

Stedsøn

Pleyebørn af den Kgl Opfostr. Stiftelse. Barn fra opfostringsstiftelsen. Et andet udtryk kan være "Skuffebarn".

Pleyebørn af den Kgl Opfostr. Stiftelse. Barn fra opfostringsstiftelsen. Et andet udtryk kan være "Skuffebarn".

Medlemsbesøg på Landsarkivet i Åbenrå 16. januar 2007.

Som opfølgning på Vagtmester Leo Vinther Pedersens foredrag om "Slægtsforskning i Sønderjylland", lavede vi denne tur til Landsarkivet i Åbenrå. Det var 15 spændte slægtsforskere, der mødte op for at få lidt indblik i, hvad der gemmer sig på hylderne og hvordan man får fat i de forskellige arkivalier.

Der var heller ingen der blev snydt. Leo Vinther Pedersens foredrag gik mest på at fortælle os om de forskelligheder der er på de øvrige landsarkiver og så dette i Åbenrå. Under rundvisningen på arkivet, som er landets mindste og yngste, viste han os arkivalier, han tidligere på dagen havde lagt frem for at vise os.

Især landets ældste kirkebog fra 1579, fortalte han om og ikke mindst, læste nogle passager op. Som før omtalt, er det landets mindste landsarkiv, 16 hyldekilometer og på grund af pladsmangel, har de yderligere 2 km. opmagasineret på landsarkivet i Odense, plus alt det der står på paller i gange og rum, endnu ikke pakket ud, så det skulle være en nem sag at vise os rundt. Alligevel tog det 1 ½ time, og det skal Leo Vinther Pedersen

roses for, hvad han ikke ved om arkivets arkivalier, det er ikke værd at vide. Han svarede på alle de spørgsmål vi kunne finde på at stille, stort som småt, godt eller skidt, han var yderst imødekommende og hjælpsom. I forbindelse med kirkebogen fra 1579 kunne han også fortælle, at i Flensborg opbevares en endnu ældre dansk kirkebog, nemlig den fra Marie Sogn i Flensborg, årgang 1559, det var dengang Danmark havde sin grænse lige nord for Hamborg, Altona var dansk område.

En speciel oplevelse er, at opleve de gamle kirkebøger. Leo Vinther Pedersen læste op fra en af dem, det var et dødsfald, men der havde

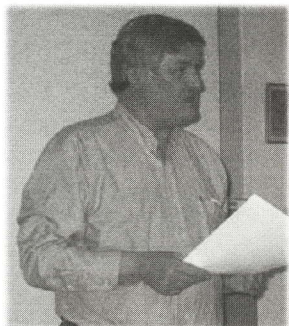
præsten skrevet et helt livsforløb om den døde, hvor han boede, hans kone, hendes far, deres børn, hvor de var kommet fra og hvor de var flyttet hen. Det var almindelig praksis i de år, det var ikke bare når de døde, men også ved vielser, fødsler og dåb man nogen gange fik en hel levnedbeskrivelse og det er jo slet ikke noget vi kender til i det øvrige land. Desværre kan man sige, for der var masser af slægtsrelaterede oplysninger i det præsten skrev.

Vi fik også meget at vide om Personregistre, folketællinger, de slesvigske sogne, kommuner og deres opbygning med ejerlav og ja der er masser at skrive om, men helt sikkert er det, for at forske i det slesvigske, sønderjyske område, så skal man sætte sig godt ind i tingene og være god til tysk, det er først efter 1920, genforeningen, at sproget igen blev dansk. Det hænger jo sammen med landsdelens historie og placering, Hertugdømmerne, Slesvig, de kongerigske enklaver og Sønderjylland, derfor kan det være svært at finde hoved og hale i det hele. Dog er der et lyspunkt, på landsarkivet er de meget venlige og hjælpsomme, så spørg personalet, de hjælper gerne.

En stor tak til Leo Vinther Pedersen for en oplevelsesrig aften.

Formandsberetning 2006 / 07.

Formand Jesper Ratjen

110 medlemmer - Det er en fremgang på 7 siden sidste års generalforsamling.

Foreningens hjemsted er Fredericia og knap 3/4 af medlemmerne kommer her fra byen. Ved foreningens start for 32 1/2 år siden, var opgaven at være et tilbud for hele Trekantområdet. Siden er der, - med os som moderforening - etableret slægtshistoriske foreninger i Kolding og Vejle. Fra Middelfart og Fyn kommer en lille fjerdedel af medlemmerne. Fra Vejle en pæn håndfuld og fra Kolding en lille håndfuld. Dertil et par københav-
nere.

Vi er glade for den lille stabile tilvækst, fordi den vidner om en øget interesse for vores gode hobby:

Slægtsforskning, og vi vil satse på, at medlemmerne kan synes, at de har glæde og udbytte af medlemskabet.

Vi synes selv, at vi har et pænt udbud af aktiviteter, men *måske savner I noget? - Så vil vi gerne høre.*

Vores aktivitet er først og fremmest de **8 faste mødeaftener** pr. sæson: 2. mandag i måneden. Foruden generalforsamlingen i marts har vi 7 foredragsaftener, hvoraf de 6 har været med Folkeuniversitets-foredrags-holdere. Den 7. prøver vi at klare "internt".

Oktober-mødet holdt vi som *Medlemmernes egen aften*, hvor flere kom med indlæg om meget varierende emner. **Tak til indlægsholderne!**

Typisk har der været knap 40 til møderne. Jeg håber, at I har været tilfredse med sæsonens foredragsemner. *Kommentarer og ønsker høres gerne bagefter!*

Foredragsmøderne søges indledt med "**medlemmernes 10 minutter**", hvor fund, oplevelser og overvejelser er fremlagt på en stilfærdig, men inspirerende måde. Jeg vil gerne på alles vegne takke indlægsholderne (nævnt i alfabetisk orden): Jørgen Clausager, Tommy Hansen og Leif Horsmark; selv var jeg også på en enkelt gang.

Foruden foredragsaftenerne holdt vi for 2. gang en efterårssession med **5 "Slægtstema-aftener"**, med varierende emner: 1) Biblioteket på landsarkivet i Viborg (Kjeld Buhl).

2) Brug af digitalkamera (Alex Kristensen). 3) Internettet og slægtsforskning (Alex Kristensen). 4) Gratia- og Supplikprotokoller (Jesper Ratjen) og 5) Egnssretter (Ruth Buhl).

Ved sidstnævnte emne serverede Ruth hjemmelavede egnssretter: Sønderjysk Surrib med hjemmebagt rugbrød samt "Søby-suppe" og til kaffen: "Mormors kanelkager". Leif Horsmark udfordrede hver gang med en drilsk *"gotisk skriflæsning"*.

Egnsret-emnet var inspireret af, at Tommy Hansen indledte sæsonens "10 min." med hjemmebagte **fynske boghvedekager - de var ihverttilfælde til denne lejlighed bagt på Fyn.**

Med "kun" omk. 20 deltagere til disse hyggelige og oplysende aftener, tror jeg, at der er **flere, som uforvarende har snydt sig selv.**

Besøg i Aabenraa

I januar havde vi foredrag ved vagtmester Leo Vinther Pedersen om de specielle sønderjyske kilder og det fulgte vi op ugen efter med et aftenbesøg på Landsarkivet i Aabenraa. 15 medlemmer deltog. Foruden en kyndig guidet tur i magasinerne, hvor Leo Vinther Pedersen foreviste en række interessante kilder, var der også lejlighed til selv at gøre arkiv studier på læsesalen.

Sæsonen indledtes med en **sensommerudflugt** til Brunkulslejerne i Søby pæn deltagelse - 33 -, men: igen var der en snes, som gik glip af en dejlige tur. - De kunne ellers have fået siddeplads i bussen!

Fra arkivets side blev vi inviteret til at medvirke ved **arkivernes dag** i begyndelsen af november. Vi satte en **udstilling** om slægtsforskning op, som Kjeld og Leif bemandede. Der var pænt besøg og vi fik 5 nye medlemmer.

Det kommende april-nummer af **Slægts- Tidende** afrunder 3. årgang. Igen i år har vi alle haft glæde af de indleverede bidrag til vores blad. Jeg vil på læsernes vegne takke bidragsyderne. Vi har hidtil haft ideer til stof, men fortsatte bidrag vil være meget velkomne. **Kom med ønsker til, stof!** Bemærk, at vi ikke forlanger færdige artikler, men bare ønsker om emner til behandling.

Under pkt. "eventuelt" vil I blive bedt om, på et omdelt spørgeskema, at ytre Jer om Jeres **interesse i de 2 blade**, som hører til medlemskabet: Vores eget »Slægts-Tidende« og SSF' s »Slægten«. Det sidste modtager I pga. vores medlemskab af **»Sammenslutningen af Slægthistoriske Foreninger«.**

Bogbestanden i vores bibliotek er fortsat udvidet. Både ved gaver og indkøb. Det vil vi gerne fortsætte med. **Kom med forslag til eventuelle anskaffelser!**

I forbindelse med omtalen af biblioteket, vil jeg lige minde om, at på møde-aftenerne **åbner vi lokalet her kl. 18.30**, således at man har tid til at konsultere vores bibliotek, få en snak eller blive hjulpet, hvis man savner ideer til at komme videre, eller der er noget vanskelig gotisk læsning.

Jeg kan ikke **slutte** min beretning førend jeg har sagt **tak til vores husvært**, Jørgen Clausager, - ikke bare for de dejlige lokaler, vi får lov at holde vores møder i, men også for den altid **beredvillige hjælpssomhed** der bliver os til del i forbindelse med aktiviteter af enhver art.

Jeg vil også gerne takke **bestyrelsen** for et velfungerende samarbejde og aldrig svigtende villighed, - jeg fristes til at sige **ivrighed** - for at yde en indsats, men **sidst og ikke mindst til medlemmerne**, hvis **interesse** for Foreningens arrangementer **gør alt til en fornøjelse. TAK!**

Tegning af
H.Jenssenius i
Kaj Munk:
Danmark, 1943

Den danske folkekarakter

Nok er vi "alle jyder for Vorherre", men der er jo lige kjøvenhavnerne, wendelboerne, synnejyderne, borringholmerne, molboerne og så dem fra Åårhus af. – Helt almindelige er jo ingen af dem!?

Seminarlærer Marinus Sørensen gav i sin lærebog "Danmark. Land og Folk" fra 1895 nogle træffende signalementer af sine landsmænd (her gengivet i uddrag):

Lad os begynde med **jyderne!**

"Jyderne ligne andre danske. Man har villet bemærke, at der i Ansigtstrækkene findes noget mere storformet og alvorligt, svarende til Landets Natur . . .

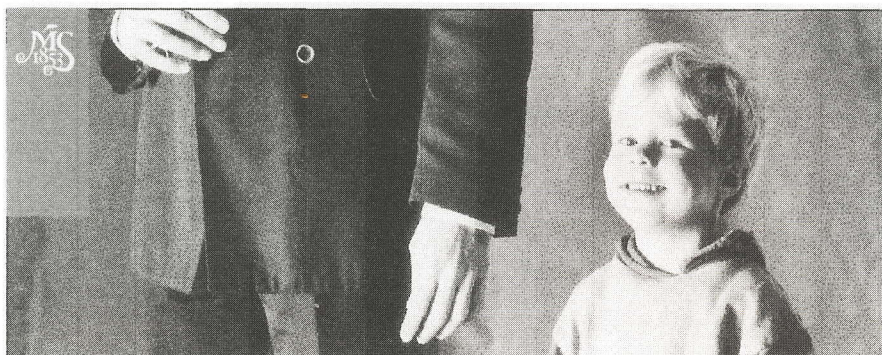
Jyden er lige så indesluttet, som hans land er aabent og overskueligt; han har den Mening, at Hjertet let kan blive koldt, naar Munden staar aaben, og at man ikke skal give sit Besyv med, inden der er Trang for det . . .

Af de Egenskaber, som særpræge Jyden, maa Forstandigheden først og fremmest nævnes. Forstanden har næsten altid Overtaget over Følelsen og Fantasien. I Skolerne arbejde Børnene med særlig Lyst i Regnebogen og bedømme hverandres Dydighed efter, hvorvidt de ere komne i denne Bog. Spørgsmaalet om det kan "betale sig", tages med i alle Livets senere Forhold, og Udtrykket bruges over for alle Livsværdier; man overvejer, om det kan "betale sig" at gaa ind i Skytteforeningen eller tage paa en Højskole, at gifte sig, at gaa i Kirke, ja selv det store Opgør hinsides Døden fremstiller sig naturligt for Jyden som den sidste Termin, hvor "Skyldbogen skal klareres" . . .

Jyden er nøjsom og sparsommelig . . . "Skilling til Skilling bliver omsider en daler", og "Lidt til lidt giver Skæppen fuld"; det er ægte jydsk Ordsprog. "Spinke og spare kan længe vare"; ere Indtægterne smaa, saa ere Udgifterne mindre, og i manges jydsk Bondegaard ser man Vidnesbyrd om, at ikke store Indtægter, men smaa Udgifter kunne grundlægge en solid Velstand . . . naar man saa ser Mand og Kone endnu i deres kraftige Alder uddele deres surt erhvervede Formue til Børnene og selv nøjes med en mer end tarvelig Aftægt, forstaar man, at Jyden ikke samler til sig selv, men til sin Slægt. Det er ogsaa den stærke Slægtsfølelse, der lader Pengene spille saa stor en Rolle ved indgaaelse af Ægteskab . . .

"Tøv lidt" er et Yndlingsord for Jyden; - han er i høj Grad vanefast, og selv om han gør Fremskridt, gaar det langsomt, men det gaar sikkert; thi han er viljefast, udholdende og "sejg". Med Vanefastheden forbinder han en udpræget Uafhængighedsfølelse; han "trives ej ved Tvang" . . . man kan være sikker paa, at den, der i politisk Forsamling optræder dominerende og bydende, vækker Jydens Stædighed og Selvfølelse og hindrer derved sin Sags Fremgang. - Jyden har mindre poetisk sans end Øboerne, er mere nøgtern i sin Livsbetragtning; men han har dog lært af Lærken; "nøjet med en fattig Høst, at huse sangen i sit Bryst" . . .

. . . en Jyde kysser sjælden Kone eller Børn, selv førend han skal ud paa en længere Tur . . . Over for Husdyrene, særlig Hestene, viser han derimod uforbeholdent sit Hjertelag; de "elskes op", derfor har han saa god Forstand paa Opdræt . . . Det kan ikke nægtes, at mange Jyder anvender mere Omtanke og Omhu paa Opdrættets Sundhedstilstand end paa Børnenes - ikke som om de regnede Børnene mindre, men det er nu engang blevet tankegang, at naturen maa hjælpe sig selv i Mennesket; Menneskelægen er dyrere end Dyr lægen, og "Mennesker dø, naar Gud vil", men Dyrene naar man vanrøgter dem.

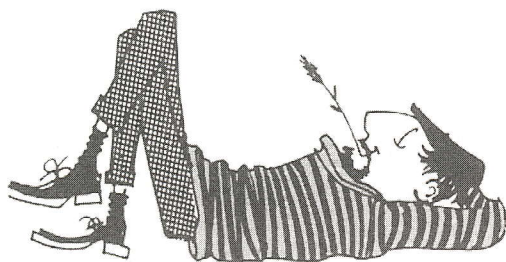

Nogen skal jo gi' dig et pengeinstitut i øjenhøjde

Ring og få en aftale.
Hos os eller hos dig.
Et møde er helt uforpligtende.

 **MIDDELFART
SPAREKASSE**
- vi har overskud til dig

Middelbart afdeling
Algade 69
5500 Middelfart
Telefon 64 22 22 22
www.MidSpar.dk

MV-TRYK a/s

Værkstedvej 28 · Postbox 68 · 5500 Middelfart
Tlf. 64 41 15 62 · Fax 64 41 17 29
Info@mvtryk.dk